

چهل و نهمین کنفرانس بین‌المللی اطلاع‌رسانی و سند آرایی (فید) (۱۱-۱۷ اکتبر ۱۹۹۸، جی‌پور، دهلی نو)

کیوان کوشا^۱

مقدمه

فدراسیون بین‌المللی اطلاع‌رسانی و سند آرایی (فید)^۲ در سال ۱۸۹۵ در سنتر بروکسل بلژیک تاسیس شد. این فدراسیون، انجمنی بین‌المللی حرفه‌ای از مؤسسات و نهادهایی است که در زمینه توسعه، تولید، پژوهش و استفاده از محصولات و نظام‌های اطلاع‌رسانی و نیز مدیریت اطلاعات فعالیت دارند و مرکزی برای تبادل نظر و تجربیات مؤسسات و متخصصان اطلاع‌رسانی به‌شمار می‌آید. هم‌اینک، ۹۳ کشور در سراسر جهان عضو فید هستند.

اهداف اصلی فید

- نمایان ساختن فرصت‌ها و پیشرفت‌های حرفه‌ای در زمینه اطلاع‌رسانی؛
- کمک به کشورها در توسعه زیرساخت‌های اطلاع‌رسانی؛
- ترغیب پژوهش‌های علمی و فنی و نیز توسعه نظریه‌ها و راهبردهای نوین اطلاع‌رسانی و ارتباطی؛
- بهره‌گیری از شبکه‌ای از تخصص‌های جهانی برای اهداف مختلف؛
- برعهده گرفتن نقش انجمنی بین‌المللی برای تبادل تجارب میان نهادهای اطلاع‌رسانی و متخصصان اطلاع‌رسانی؛

^۱ محارم‌سر ارشد مرکز اطلاع‌رسانی و خدمات علمی جهاد سازندگی

^۲ International Federation for Information and Documentation (IFID)

چهل و نهمین کنفرانس فید

چهل و نهمین کنفرانس و کنگره فید در تاریخ ۱۱-۱۷ اکتبر ۱۹۹۸ برابر با ۱۹ لغایت ۲۵ مهرماه ۱۳۷۷ در شهر جی پور و دهلی نو هند برگزار شد. موضوع اصلی این کنفرانس "به سوی جامعه اطلاعاتی فردا: نوآوری‌ها، چالش‌ها و تأثیرات" بود. در این همایش بین‌المللی ۱۱۶ مقاله در بیش از چهار جلسه عمومی و چهار جلسه موازی ارائه گردید.

● موضوعات اصلی جلسات عمومی عبارت بودند از:

- فن آوری و جامعه؛

- سیاست‌های اطلاع‌رسانی و جامعه؛

- حقوق مالکیت معنوی و جامعه اطلاعاتی؛

- نظام‌های اطلاع‌رسانی؛

● موضوع‌های جلسات موازی عبارت بودند از:

- پژوهش، فن آوری و آموزش؛

- جنبه‌های اقتصادی، اجتماعی، اخلاقی و فرهنگی؛

- الگوسازی، تحلیل و نظام‌ها؛

- سیاست‌ها، مقررات، قوانین و حق مؤلف؛

● آمار مقالات ارائه شده بر حسب موضوعات مختلف به شرح زیر است:

- ۱۴ مقاله مرتبط با موضوعات "آموزشی"؛

- ۱۳ مقاله درباره "فن آوری اطلاعات"؛

- ۱۰ مقاله درباره "مسائل موردی"؛

- ۹ مقاله درباره مسائل "اجتماعی و حرفه‌ای"؛

- ۸ مقاله درباره "قوانین"؛

- ۷ مقاله درباره "جامعه اطلاعاتی"؛

- ۶ مقاله درباره "راهبردها و سیاست‌های اطلاع‌رسانی"؛

- ۶ مقاله مرتبط با موضوع‌های "اقتصادی"؛

- ۳ مقاله درباره "الگو"؛

- ۸ مقاله در زمینه‌های موضوعی مختلف دیگر؛

● آمار تعداد مقالات ارائه شده بر حسب کشورهای شرکت‌کننده به شرح زیر است:

- هند ۶۸ مقاله؛

- ایران ۱۰ مقاله؛

- چین ۵ مقاله؛

- آمریکا ۳ مقاله؛

- کانادا ۳ مقاله؛

- ایتالیا ۲ مقاله؛

- روسیه ۲ مقاله؛

- سوئد ۲ مقاله؛

- فنلاند ۲ مقاله؛

- نروژ ۲ مقاله؛

- کشورهای الجزایر، استرالیا، اتریش، بنگلادش، بوتسوانا، برزیل، شیلی، کره، استونی، فرانسه، آلمان، ژاپن، نیال، رومانی، اسپانیا و سری‌لانکا هر کدام یک مقاله؛

موضوع اصلی کنفرانس

جامعه انسانی در حال رویارویی با تغییرات توسعه‌ای شتابناک و اشاعه فن‌آوری‌های اطلاعاتی در کلیه جنبه‌های زندگی است. رشد گسترده نظام‌های رایانه‌ای و اطلاعات الکترونیکی و روش‌های دستیابی به آنها از جمله ویژگی‌های این محیط جدید به شمار می‌آیند. در این وادی، اطلاعات به عنوان عنصر حیاتی برای کلیه فعالیت‌های انسانی مورد نیاز است. بنابراین، این نکته روشن است که اطلاعات نقش اساسی در زندگی انسان بازی می‌کند. این حرکت به سوی جامعه اطلاعاتی آینده، مستلزم نوآوری در تولید، جمع‌آوری، ذخیره، پردازش و اشاعه اطلاعات و دانش است و این اقدام از مسئولیت سازمان‌های بین‌المللی نظیر فید است که برای شکل‌دهی به جامعه اطلاعاتی فردا برنامه‌ریزی و تلاش می‌کنند. با توجه به اهمیت این مقوله، موضوع اصلی چهل و نهمین کنفرانس و کنگره فید "به سوی جامعه اطلاعاتی نوین فردا: نوآوری‌ها، چالش‌ها و تاثیرات" انتخاب شد.

بیش از ۲۷۵ مقاله از ۳۰ کشور جهان به کنفرانس ارائه شد و پس از بررسی ۱۱۶ مقاله برای ارائه در کنفرانس انتخاب گردید.

مقالات ارائه شده به کنفرانس

در چهل و نهمین کنفرانس و کنگره فید، برخی از مفاهیم نوین نظیر "هایپربرین"^۱ (ابر مغز

توسط پرفسور فوجی وارا^۱، "سایبرمتریک"^۲ (سنجش اطلاعات مجازی توسط علی اصغر شیری) و "بولوپیرنت"^۳ (توسط خانم ماراتا استون^۴) مطرح گردیدند که در کنفرانس فوق از اهمیت خاصی برخوردار بودند. علاوه بر این، از آنجایی که اکثر مقالات ارائه شده به کنفرانس به کشورهای آسیایی هند، ایران و چین (۸۳ مقاله از ۱۱۶ مقاله) تعلق داشتند، محتوای مقالات می‌تواند به عنوان ابزار پژوهشی مورد استفاده محققان اطلاع‌رسانی در زمینه تحقیقات و رویکردهای کشورهای آسیایی قرار گیرد. به طور کلی سه رویکرد مختلف فن‌آورانه، فلسفی و اجتماعی را می‌توان در مقالات ارائه شده به کنفرانس تشخیص داد. در این میان، اکثر مقالات مربوط به زمینه‌های فن‌آوری‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی بودند نظیر: مجموعه‌های رقمی، ابر داده، نشر الکترونیکی، پایگاه‌های اطلاعاتی، کاربردهای اینترنت و چند رسانه‌ای‌ها، داده‌کاوی،^۵ مدیریت اطلاعات، سازماندهی ساختارهای دانش. همچنین، مقالاتی در زمینه‌های آموزش کتابداری و اطلاع‌رسانی، حق مؤلف، اقتصاد و جنبه‌های مالی به کنفرانس ارائه شدند و دو مقاله "جامعه شبکه‌ای" و "فرهنگ هند: زمینه‌های بالقوه اطلاعات" به مسائل فلسفی کتابداری و اطلاع‌رسانی پرداختند.

در پایان چهل و نهمین کنفرانس و کنگره فید نتیجه‌گیری شد که جهان در حال حرکت به سوی جامعه اطلاعاتی الکترونیکی شبکه‌ای است و برای رسیدن به آن جهت انجام فعالیت‌های تحقیقاتی و آموزشی، استفاده از فن‌آوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی و تدوین سیاست‌های اجتماعی، اقتصادی و قانونی باید به جنبه‌های انسانی توجه داشت. با وجود این که مدیریت کنفرانس و ارائه ۱۱۶ مقاله در دو روز به خوبی انجام گرفته بود، اما نقاط ضعفی نیز نظیر منطبق نبودن موضوع برخی از مقالات با موضوعات فرعی همایش و فقدان امکانات ترجمه سخنرانی‌ها برای شرکت‌کنندگان در چهل و نهمین کنفرانس فید دیده می‌شد.

حضور ایران در کنفرانس فید

در چهل و نهمین کنفرانس و کنگره فید ۱۰ مقاله توسط ایرانیان شرکت‌کننده در کنفرانس ارائه گردید:

علی اصغر شیری

1. Ali Asghar Shiri. Cybermetrics: A new horizon in information research.
2. Ali Asghar Shiri. JSIS: Building blocks of an effective information management structure.

1. Fujiwara

2. cybermetrics

3. blueprint

4. Martha Stone

5. metadata

6. data mining

بهرز زارعی و حسین غریبی

3. Behroz Zarei and Hossain Gharibi. Simulation of budgetting accumulation

فاطمه فهیم‌نیا و نادر نقشینه

4. Fatma Fahimnia and Nader Naghshineh. Database analysis: A review of metropolitan Tehran databases

لیلا مرتضایی

5. Lila Mortezaei. Education database of Iran

ملوک بهشتی

6. Molouk Bdheshti. Women's studies: An effort to enhance Iranian women's scientific activities

نادر نقشینه

7. Nader Naghshineh. The Darkening: The dark side of the drive towards an information society

8. Nader Naghshineh. Training of information counsellors: Bridging the gap in information-seeking behavior among different social groups:

سیروس علیدوستی

9. Sirous Alidousti. Libraries' nation wide membership: Research, technology and education.

طیبه شه‌میرزادی و نادر نقشینه

10. Tayebeh Shahmeirzady and Nader Naghshineh. Government foreign currency policies: challenges in information acquisition.

مآخذ

۱. شیری. علی اصغر. «گزارش چهل و نهمین کنفرانس و فدراسیون بین المللی اطلاع‌رسانی و سندآرایی (فید)، دهلی نو، هند ۱۵-۱۷ اکتبر (۲۳-۲۵ مهرماه): یزوهشنامه اطلاع‌رسانی، پیوست شماره ۲، آذر ماه ۱۳۳۷، ص ۱۱-۱۲.

1. Towards the new information society of tomorrow: innovations, challenges and impact. Papers presented at the 49th FID Conference and Congress, New Delli, 11-17 October 1998. New Delhi: Indian National Scientific Documentation Center, 1998.

2. Yahia Bakelli, Reply: <bakeli @ tassih.cerist.dz> Mr report and comments text about 49th FID Congress. Private e-mail Ali Asghar Shiri, 26 Dec 1998.